



Van de redactie

Door Meile Posthuma
ttn@testnet.org



Het weer wordt
langzamerhand
mooier, de


vakantiekriebels beginnen op te spelen. En dan is de nieuwe TNN er toch net op tijd om rustig op het vakantieadres te gaan zitten
lezen Je moet



tenslotte bijblijven niet? Voor wie wat thema-avonden gemist heeft, de verslagen staan in deze TNN, maar natuurlijk ook leuke artikelen over b.v. het KING-model, vrij verkrijgbare testtools en wat vakidroom. Natuurlijk is Erik's column van de partij evenals de anti-tester. TestNet gaat ook samenwerken met Laquso en wat Laquso is leest u in deze nieuwsbrief. Vanaf deze plaats willen we ook Michiel Vroon, ons kersverse bestuurslid, feliciteren met de geboorte van zijn zoon Quinten. Wij wensen

In dit nummer

Redactioneel	1
Van de voorzitter	1
Van de secretaris	1
Werkgroepen	2
Thema-avond 23 maart	3
Erik's Column	4
KING: Een model voor datakwaliteit	5
Thema-avond 14 april	5
Voorjaarsevenement 15 juni	7
Laquso	10
5 vragen aan:	11
Het vakidroom	12
Nieuw TestNet-lid stelt zich voor	13
De anti-tester	14
Enquête TNN	14
Test tools expensive? Try to look for alternative	15
Evenementen	17
Colofon	17

Michiel en zijn vrouw veel gezondheid en geluk toe met hun nieuwe aanwinst. Dat het maar een goede tester mag worden 

Van de voorzitter

Door Bob van de Burgt
voorzitter@testnet.org

Er zit toekomst in TestNet!

Op 11 mei jl. heeft de ALV van TestNet plaatsgevonden. Een belangrijk punt tijdens de ALV was het feit dat de ledenadministratie op orde is. InCapo heeft het afgelopen jaar de ledenadministratie geschoond van, na herhaalde aanmaning, niet betalende leden. Door alle schonings- en verbeteracties beschikken we nu eindelijk weer over een actueel ledenbestand. Gelukkig konden we in 2004 ook 51 nieuwe leden verwelkomen. In de eerste vier maanden van 2005 hebben al 58 testers zich als nieuw lid aangemeld. We hebben hiermee al ruim 450 leden. We gaan dus de goede kant op.

Tijdens de ALV heeft het bestuur met de leden afgesproken dit jaar meer aan ledenwerving te doen. Deze handschoen pakt het bestuur uiteraard graag op. Wij proberen op een aantal manieren leden te werven. Zo kunnen we activiteiten organiseren en deze voor een bescheiden prijs ook toegankelijk maken voor niet-leden. Op deze manier is er sprake van een lage drempel om de vereniging te leren kennen. TestNet zal ook gaan adverteren in de IT bladen.

Hierin kunnen we ook onze evenementen promoten. Verder kan onze samenwerking met LaQuSo en het ITB onze naamsbekendheid verder vergroten. Ook promotie via seminars van leveranciers en de Nationale Testdag behoren tot de te onderzoeken mogelijkheden. Tijdens het EuroStar mini-event van 11 mei is ook uitvoerig reclame gemaakt voor TestNet, wat een aantal nieuwe leden heeft opgeleverd.

Volgend jaar bestaat TestNet 10 Jaar!!! Een prima gelegenheid om groot uit te pakken met promotie en evenementen.

Hebben jullie nog aanvullende ideeën voor ledenwerving, schroom dan niet te mailen naar voorzitter@TestNet.org



Van de secretaris

Door Hans van Loenhoud
secretaris@testnet.org

Algemene Leden Vergadering 11 mei 2005

.. werd de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van TestNet gehouden. De ALV is DE gelegenheid waarin TestNet-ers met elkaar en met het Bestuur van gedachten kunnen wisselen over het reilen en zeilen van de vereniging zelf, in plaats van zoals gebruikelijk over ons mooie testvak te praten.

Tot ons aller verrassing en grote genoegen was de opkomst dit jaar met ruim 100% toegenomen ten opzichte van vorig jaar: met 18 leden en

1 gast kunnen we 2005 rekenen tot een van de best bezochte ALV's van de afgelopen jaren.

De agenda was redelijk standaard: een verslag van 2004, de plannen voor 2005 en een voorstel voor een nieuwe bestuursamenstelling.

2004

... was volgens voorzitter Bob van de Burgt in sommige opzichten een lastig jaar voor TestNet. We worstelden met onderbezetting in diverse geledingen en kwamen bij het schonen van de leden-administratie erachter dat we lang niet zoveel leden hadden als we lange tijd hebben gedacht: de teller bleek eind van dit jaar op ruim 400 te staan. Inhoudelijk gezien echter konden we, zo was de algemene consensus, terugkijken op een geslaagd jaar, waarin we weer veel interessants te bieden hadden voor en door onze leden.

Administratief hebben we de zaken goed op de rails gekregen dankzij de uitbesteding aan InCapo, ons backoffice kantoor. En de kascommissie concludeerde in haar verslag: "De boekhouding ziet er goed uit en geeft een goed beeld van het reilen en zeilen van de vereniging; het toont aan dat de financiële positie van de vereniging gezond is en de continuïteit van de vereniging is gewaarborgd." Tenslotte werd in 2004 een basis gelegd voor verder gaande samenwerking met andere IT-beroepsverenigingen binnen het ITB. De positie van TestNet binnen het Nederlandse IT-werkveld wordt hierdoor versterkt.

De plannen voor 2005

laten zien dat TestNet verder gaat op de ingeslagen weg. De onderbezetting van de diverse commissie en geledingen is achter de rug en vol enthousiasme gaan we aan de slag om weer meer van TestNet te maken. Zoals u als lezer kunt constateren resulteert dat onder andere in deze TNN, met een flink uitgebreide redactie onder aanvoering van bestuurslid Meile Posthuma.

Ook financieel staat de vereniging er gezond voor en kunnen we alle plannen uitvoeren binnen het beschikbare budget. De ALV kon dan ook zonder probleem besluiten om de contributie op hetzelfde niveau te houden.

Bestuursamenstelling

Twee bestuursleden zijn teruggetreden: Marco Jansen van Doorn, die al enkele jaren met veel enthousiasme de rol van secretaris invulde, en Dick Lamme van de Evenementencommissie.


Bob van de Burgt bedankte hen voor hun inzet; omdat ze helaas beiden niet aanwezig konden zijn, konden zij een welverdiende fles wijn helaas niet in ontvangst nemen. De rol van secretaris wordt voortaan ingevuld door Hans van Loenhoud. Als nieuw bestuurslid Evenementen werd Michiel Vroon voorgedragen en door de leden unaniem aanvaard. Naar een bestuurslid voor de portefeuille Marktverkenning wordt nog gezocht.

Discussie

De grote betrokkenheid van de leden blijkt onder meer door de bereidheid om op de ALV de discussie aan te gaan over het te voeren beleid.

Rik Marselis constateerde terecht dat TestNet na enkele

jaren met een positief resultaat te hebben gedraaid inmiddels een meer dan gemiddeld volle kas heeft.

In de daarop volgende discussie werd geconstateerd dat TestNet niet moet streven naar een verdere toename van de bankrekening maar het beschikbare geld zoveel mogelijk moet inzetten ten behoeve van de leden. Een concreet doel voor 2005 werd gevonden in het opvoeren van de PR-inspanning. We willen dit jaar onze naamsbekendheid vergroten en daardoor meer testers bereiken en lid maken; meer leden betekent immers meer mogelijkheden om meer voor de leden te doen. In samenspraak met penningmeester Han Toan Lim werd direct de begroting voor 2005 dienovereenkomstig aangepast. Wat eens te meer bewijst dat het met de inbreng van leden binnen TestNet wel goed zit! 

Werkgroepen

Door Hans van Loenhoud
mib@testnet.org

Testen Performance

'Wat goed is komt snel.' Op de geslaagde, als eindresultaat van een werkgroep opgezette, thema-avond van 14 april jl. werd ter plekke besloten tot de oprichting van een nieuwe werkgroep 'Testen Performance', waarvoor zich inmiddels al 6 leden hebben aangemeld.

Offshoring

Onlangs is de kickoff gehouden van de werkgroep Offshoring, die zich bezig houdt met de gevolgen van outsourcing en offshoring voor het werk van de Nederlandse IT-ers. Deze werkgroep is opgericht in ITB-

verband. Er doen dan ook leden van 6 verschillende verenigingen aan mee. TestNet is met 2 deelnemers goed vertegenwoordigd. De werkgroep probeert het principe 'kort maar krachtig' toe te passen en wil vóór eind juli tot een eindresultaat komen.

Testautomatisering

De beoogde werkgroep Testautomatisering kende wat aanloopproblemen: het bleek nog niet makkelijk te zijn om een datum te prikken waarop alle leden die belangstelling hadden getoond beschikbaar waren. Uiteindelijk kwam 29 juni als datum voor een kickoff uit de bus. De werkgroep gaat zich bezig houden met de manier waarop we automatisering binnen het testproces nuttig kunnen inzetten: hoe zetten we het in, hoe beheren en beheersen we het, wat levert het op voor ons en voor onze opdrachtgevers?

Testmetrieken

Een nieuwe ster aan het firmament is de werkgroep Testmetrieken, die iets wil gaan doen met ervaringscijfers en benchmarking. Daarbij moet je natuurlijk ook een gezamenlijke set metrieken vaststellen waarvoor je de cijfers wilt verzamelen. Ook deze werkgroep wordt een samenwerkingsverband en wel tussen de NESMA (Nederlandse Software Metrieken Associatie), LaQuSo (het software kwaliteitslab van de TU Eindhoven) en TestNet. Inmiddels hebben zich al enkele geïnteresseerden van de andere partijen gemeld. We zijn nu naarstig op zoek naar TestNet-ers, die hun steentje aan deze werkgroep willen bijdragen.

Meedoen?

Voor enthousiaste TestNet-ers die een deel van hun vrije tijd willen steken in de vooruitgang van ons vakgebied en daar zelf ook iets wijzer van willen worden is er in genoemde werkgroepen altijd plaats. Wil je je meteen aanmelden of zoek je eerst meer informatie, neem dan contact op met schrijver dezes via mib@testnet.org.

Thema-avond 23 maart

Door Wim Leunen
w.leunen1@chello.nl

“Beoordelen van informatiekwa liteit”

Na wederom genoten te hebben van de uitstekende broodmaaltijd met soep, salades, verschillende broodjes en uitstekend beleg konden maar liefst vijftig TestNet-ers hun kennis op het gebied van datakwaliteit versterken. De presentaties bleken een juiste mix van theorie en praktijk en sloten uitstekend op elkaar aan. Ook gezien het relatief grote aantal managers onder de toehoorders een testaspect met een veelbelovende toekomst

Testen van datakwaliteit Een verkenning

Egbert Bouman is productmanager testen bij Maintain BV. Vanuit praktische ervaring, ook uitgewerkt in het KING-model in zijn praktische boek “SmarTEST Effectievere informatiesystemen door slim testen”, plaveide hij de weg naar dit aspect voor ons testers: waarom is informatiekwaliteit belangrijk, hoe kom je aan kennis hierover, welke handvatten zijn er voorhanden qua methoden en modellen? De tak van testsport die hij belichtte is weliswaar niet nieuw, maar in opkomst en

volgens hem qua potentie vergelijkbaar met de millenniumproblematiek(!). Eerst overtuigde hij het publiek met sprekende voorbeelden die de belangrijkheid van datakwaliteit illustreren. Vanuit een selectie van boeken, instituten (MIT) en organisaties (Firstlogic) gaf hij een selectie uit beschikbare informatie. Via het IPS model voor productkwaliteit beschreef hij kort het ISO 9126 model voor informatiesystemen en diepgaander het KING model en PSP/IQ model, die informatiekwaliteit beschrijven. Hij sloot af met enkele interessante conclusies, vooral voor testers! Wellicht een aanzet tot een nieuwe werkgroep binnen TestNet?

Data Kwaliteit & Testen

Nico Klaassen is vanuit zijn database ervaring, opgedaan vanaf operator via rollen als DBA en DA, opgeklommen naar “thoughtleader Migration Services” bij Cap Gemini. Zijn presentatie sloot uitstekend aan bij de presentatie van Egbert Bouman. Nico liet zien welke tools beschikbaar zijn, welke zaken afgeleid kunnen worden uit bestaande data en welke problemen en benefits kunnen worden verwacht bij verbetering van datakwaliteit (“data cleansing”). Een ervaren dataspecialist kan via data-analyse bijvoorbeeld (oneigenlijk) gebruik van een informatiesysteem afleiden. Hierbij kan de specialist verschillende tools gebruiken, die uitgebreid kunnen worden door hergebruik van ervaringsgegevens. Op het gebied van testen stelde Nico het nut van data cleansing aan de orde middels prikkelende uitgangspunten toegespitst op testsoorten en testactiviteiten, waarbij data-analyse kan resulteren in betere testgevallen en testdata. Naast testen zijn

ook in andere software ontwikkel activiteiten de resultaten van data-analyse heel bruikbaar. Denk hierbij aan systeemontwikkeling (verborgen functionaliteiten) en datamigraties (inzicht in gegevens en gegevensstructuren en de bijbehorende kwaliteit). Opvallend was dat verbetering van datakwaliteit in één bedrijfs onderdeel vaak resulteert in bewustwording en acties door aanpalende bedrijfs onderdelen.

Erik's Column



Door Erik van Veenendaal
eve@improveqs.nl

Ontwikkelingen rondom het Test Maturity Model

Op speciaal verzoek van de redactie van TNN ditmaal een bijdrage over de ontwikkelingen rondom het Test Maturity Model (TMM). Testproces verbeteren staat momenteel (terecht) in het centrum van de belangstelling. Veel organisaties gebruiken daarvoor een referentiemodel zoals TPI (gerelateerd aan TMap) of TMM (gerelateerd aan CMM(I)). De redenen daarvoor zijn inmiddels duidelijk bij bijna alle testers:

- ? steeds grotere en complexere systemen;
- ? een steeds grotere afhankelijkheid van IT binnen de samenleving;
- ? ondanks alle pogingen gaat het meestal niet echt beter binnen systeemontwikkeling;

? de hoeveelheid tijd die aan testen wordt besteed binnen een project (30 – 40%)

en dan hebben we het nog niet over het belang van time-to-market, scherpe concurrentie en nieuwe ontwikkelingen zoals outsourcing. Kortom testproces verbeteren is geen optie, maar een 'must' voor de meeste organisaties. Het maakt mij niet veel uit of men TPI of TMM gebruikt, beiden hebben hun sterke en minder sterke punten. Belangrijker is een goede aanpak, een gedegen projectplan, praktische insteek, management commitment en voldoende middelen.

Traditioneel is TPI in Nederland sterk vertegenwoordigd, het is immers hier ontwikkeld door Sogeti. De laatste tijd kom ik steeds vaker TMM tegen, ook in Nederland. Veel bedrijven kiezen voor TMM omdat het sterk samenhangt met CMM en CMMI. Zo zorgt het bereiken van TMM level 2 bijna automatisch voor compliance ten aanzien van de CMMI level 3 process areas Verification en Validation.

Recentelijk is de TMMI Foundation opgericht, met onder andere deelname van Nokia en IBM, die de ontwikkelingen rondom TMM verder wil coördineren, versnellen en professionaliseren. De belangrijkste aandachtspunten van de TMMI Foundation zijn:

1. de ontwikkeling van een formeel certificatieschema; net zoals bij CMM(I) moet het mogelijk zijn om formeel te laten vaststellen via een vaststaande procedure dat men aan een

bepaald TMM volwassenheidsniveau voldoet. Uiteraard wordt bij de ontwikkeling van dit certificatieschema sterk geleund op de ervaringen met CMM(I).

2. de ontwikkelingen van een set van eisen voor assessors; ook aan de personen die een TMM audit willen uitvoeren worden eisen gesteld. Zo dient men over voldoende kennis & kunde te beschikken op het gebied van testen, auditing en uiteraard TMM. In dit kader zullen er opleidingen worden georganiseerd en examens afgenomen.
3. de TMMi Foundation wil uiteraard ook een forum zijn waar personen en bedrijven ervaringen kunnen uitwisselen en discussies kunnen voeren m.b.t. TMM;
4. tenslotte zal men ook het TMM model en de richtlijnen eenduidig willen vastleggen, inclusief interpretatie instructies, en natuurlijk onderhouden.

Al met al een ontwikkeling die ons testvakgebied weer verder zal ondersteunen en professionaliseren. Een testafdeling kan een formeel, maar vooral uitermate zinvol, kwaliteitsstempel krijgen; ik heb ook al gehoord dat aanbieders die fixed-price c.q. in-house testproject uitvoeren bezig zijn een TMM certificaat te verkrijgen.

Ook ken ik bedrijven die tijdens de tocht op weg naar hogere volwassenheidsniveaus in staat zijn gebleken, en kunnen aantonen met concrete getallen, dat de doorlooptijd

van testuitvoering aanzienlijk is verkort en parallel daaraan een sterke verbetering laten zien van hun fout vindeffektiviteit. Is dit Utopia? Nee hoor, het kan met de juist aanpak en houding.....

Wilt u meer informatie over de TMMI Foundation of TMM, heeft u andere vragen of een reactie dan kunt u mailen met Erik van Veenendaal

KING: een model voor datakwaliteit

Door Egbert Bouman
EgbertBouman@maintain.nl

Het meten en verbeteren van datakwaliteit is belangrijk, en wordt komende jaren nog belangrijker. Het wordt een discipline apart, met een volwassen plaats in de ICT.

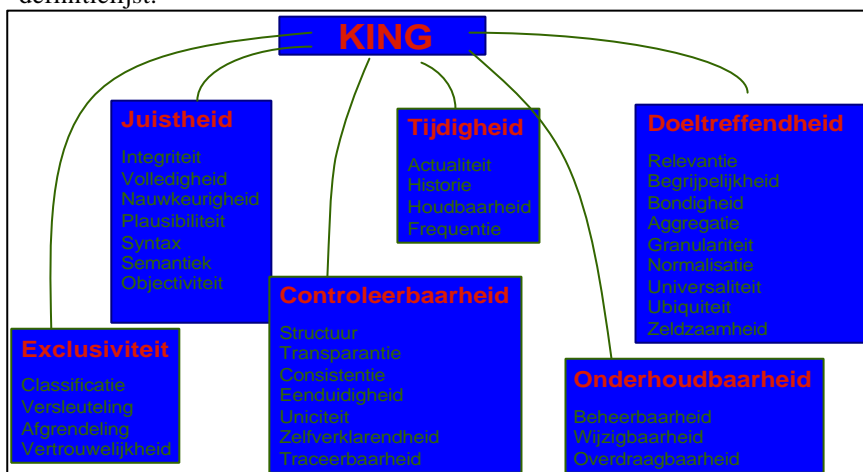
Wij, als testers, bewaken belangrijke projecten die zwaar leunen op datakwaliteit: Datawarehouses en Business Intelligence, CRM en ERP implementaties, migratietrajecten, noem maar op. Maar het bewaken van die datakwaliteit gebeurt of helemaal niet, of ad-hoc, zonder algemeen geaccepteerd methodisch kader. Terwijl we systeem(acceptatie)testen niet willen overlaten aan systeemanalisten, ontwerpers en programmeurs laten we testen van datakwaliteit wel over aan database experts en migratiespecialisten. Het wordt tijd dat we onze verantwoordelijkheid gaan nemen.

Daarvoor hebben we methoden, technieken en tools nodig. Zijn die beschikbaar en bekend in de test community? Volgens mij niet of nauwelijks. Alles wat ik vind in de onder ons bekende testliteratuur zijn wat hoofdstukjes over

datawarehousing, tips voor controlestellingen zoals hash totals en vierkantstellingen, en het creëren van testdata. Verder niet veel bijzonders.

Het door Maintain ontwikkelde KING model voor datakwaliteit lijkt me een stap in de goede richting. KING staat voor Kwaliteit van INformatie en Gegevens en het dekt alle aspecten van data- en informatiekwaliteit. Op dezelfde manier als het ISO9126 model alle aspecten van software- en systeemkwaliteit benoemt. Het KING model is geïntroduceerd en uitvoerig beschreven in het boek "SmarTEST, Effectievere informatiesystemen door slim testen" (Egbert Bouman, Ten Hagen Stam, 2004). Dit boek bevat bovendien een uitvoerige, Nederlandstalige definitielijst.

Het belang van datakwaliteit is anno 2005 extra groot, en groeiend. Internationale wet- en regelgeving voor financiële rapportage en risicomangement: zoals IAS, IFRS (uniforme financiële rapportage), BASEL II (risicomangement voor banken) en Sarbanes-Oxley: (strengere rapportageregels voor bedrijven met Amerikaanse beursnotering) doen sommigen spreken van 'de nieuwe millenniumcrisis'. Overdreven? Misschien. Maar dat we als testers steeds vaker tegen datakwaliteitsissues zullen aanlopen staat vast. Ik hoop dat we dat steeds beter op gaan pakken en ben ervan overtuigd dat het KING model daarbij gaat helpen.



Het KING model is een prima basis voor testen en valideren van datakwaliteit. Op de thema avond "Testen van Datakwaliteit" heb ik wat meer verteld over methoden als:

- ? TDQM (Total Data Quality management)
- ? Data Profiling: data discovery en test 'van binen uit'
- ? Het IQA instrument voor gebruikers perceptiedata van datakwaliteit

Thema-avond 14 april

Door Hein Baan
hein.baan@mail.rvs.nl

Inleiding

Donderdag 14 april jl. was er weer een TestNet thema avond met als onderwerp Performance testen. Dat dit een onderwerp is wat in de belangstelling staat, was duidelijk te zien aan de

grote opkomst van zo'n 55 personen. De locatie was zoals altijd weer het uitstekende NBC in Nieuwegein. Er waren 2 sprekers uitgenodigd, Roland Mees en Maarten van Vlerken, beide specialisten op het gebied van performance testen en werkzaam bij de Fortis Bank.

De avond was opgedeeld in 2 presentaties: de 1^{ste} presentatie door Roland met de achtergrond van performance testen en een schets van een aanpak. In de 2e presentatie ging Maarten een praktijkvoorbeeld van een uitgevoerde performancetest behandelen.

Performance testen

Roland begint zijn presentatie door te wijzen op de begripsverwarring: spreken we hier ook over loadtesten, stresstesten of volumetesten? In zijn presentatie worden al deze termen geschaard onder performancetesten. Uit onderzoek naar bestaande methodes voor performance testen bleek dat er eigenlijk weinig beschikbaar was. Er is toen besloten zelf een methode te ontwikkelen.

“Tools zijn essentieel bij performance testen, echter de aanpak is belangrijker”, zo stelt Roland. Alleen door middel van een goede aanpak kan je de tool namelijk efficiënt inzetten. Overigens heeft men bij Fortis gekozen voor de tools van Mercury Interactive, uiteraard is dit niet van invloed op de gepresenteerde methode.

De methode kent een zeer bekende fasering, namelijk Planning & beheer, Test voorbereiding, Test uitvoering en Afronding. Bij de 1e fase is het belangrijk, naast een plan van aanpak, om een technische

intake te doen: kan de tool wel samenwerken met de gebruikte ontwikkelomgevingen, servers en software pakketten? Bij de testvoorbereiding worden tussen de 3 en 10 gebruikers scenario's en test scripts opgezet. Zeer belangrijk in deze fase zijn het achterhalen van het verwachte gebruikersgedrag, de te meten aspecten (zoals geheugen gebruik, reactiesnelheid, processor belasting enz) en de acceptatiecriteria (bv. maximale responsetijd scherm is 10 seconden, processor belasting onder 80%). Tevens wordt een belastingmodel opgezet: hier worden de verschillende soorten testen in weergegeven, zoals een loadtest (=steeds meer gebruikers op het systeem) en een test met piekbelasting (=heel kort zeer veel gebruikers). De fase test voorbereiding resulteert uiteindelijk in een draaiboek.

Bij de fase test uitvoering wordt allereerst een pre test uitgevoerd als een intake op de complete testomgeving en tooling. En uiteraard wordt het er gemeten! Een performance test resulteert al snel in een indrukwekkende hoeveelheid gegevens en grafieken. De kunst is uiteraard hier een goede analyse op uit te voeren en de juiste conclusies te trekken. Tenslotte in de fase afronding volgt nog een eindrapport met adviezen.

Performance testen in de praktijk: Online banking. Maarten gaat in zijn deel van de presentatie in op een voorbeeld uit de praktijk en wel Online banking (ook wel internetbankieren). Een project bij de Fortis Bank met aansprekende cijfers: 250.000

klanten, ongeveer 4600 transacties per uur en gescheiden fysieke locaties voor de front en back-end systemen. De tekening van de infrastructuur van de applicatie vertoont dan ook diverse systemen, applicaties, servers en locaties.

Alle voorgaande beschreven stappen, zoals het opzetten van enkele goede gebruikers scenario's en het belastingmodel, passeren de revue. Maarten geeft aan dat het goed opzetten van test data een belangrijke actie is om de performance test goed te laten verlopen.


Uit de uitgevoerde performance test en de meetresultaten is een probleem naar voren gekomen betreffende de security server: het afhandelen van een login van een gebruiker duurt veel te lang. Dit probleem is nader onderzocht door middel van specifieke metingen: uiteindelijk zijn er een aantal oplossingen naar voren gekomen: het aanpassen van een software component, database tuning en het inrichten van een aparte server. Na de hertest bleek dat het probleem nu opgelost was.

In de vragen uit de zaal wordt nog ingegaan op het feit dat het (initieel) opzetten van een productie like testomgeving een kostbare zaak is. Het is echter wel zo dat deze omgeving voor meerdere testen en releases gebruikt kan worden, zodat de kosten kunnen worden gespreid. Ook het verkrijgen van goede acceptatie criteria uit de business is vaak een lastige zaak: Maarten raadt aan om zelf alvast een opzet te maken en dit te bespreken met de

business. Tenslotte wordt nog gezegd dat het gaat om een performance test waarin je niet alle functionele details en mogelijkheden wil onderzoeken: kies een beperkt aantal, veel gebruikte transacties en werk die uit.

Conclusie

Een goede thema avond over een interessant onderwerp dat duidelijk leeft in de testwereld. De sprekers hebben een duidelijk beeld gegeven van een methode voor performance testen. Gezien de vele reacties en vragen uit de zaal lijkt het nuttig om dit onderwerp nog verder uit te diepen en o.a. in te gaan op aspecten als de analyse van de meetresultaten en het vertalen naar concrete maatregelen, het opzetten van een reële testomgeving en het bekijken van tools van andere leveranciers. De verzorging van de avond was zoals altijd weer prima geregeld.

Overigens zullen alle sheets van de gegeven presentaties van de TestNet site te downloaden zijn. 

Voorjaarsevenement 15 juni

Door Ine Lutterman - Baars
i.lutterman@interpav.nl
 en Rik Marselis
rik.marselis@logicacmg.com

“De tester spreekt!!”

Het voorjaarsevenement van TestNet was dit jaar een lagerhuisdiscussie.

In het NBC de Blokhoeve stonden 3 tribunes, “Voor”, “Tegen” en “(nog) geen mening”.

Maar buiten wachtte eerst een heerlijk buffet.

De discussieleider, Bart Knaack, stelde de debaters aan ons voor: Jan Jaap Cannegieter, Felipe Ruiz Sanchis en Jos van

Rooijen. Achter de forumtafel zaten Egbert Bouwman, Henk van Dam, Hans

Damen en Hans van Loenhoud klaar om de discussie extra aan te wakkeren.

Het is helaas onmogelijk om de hele discussie (van in totaal twee en een half uur) hier weer te geven. Dus we zullen ons beperken tot een aantal pittige uitspraken, en natuurlijk de stemverhouding aan het eind van de discussie.

De hoofdstelling voor de pauze was **“Offshoren van testen levert niks op”**.

Elk van de drie debaters probeerden aan de hand van argumenten voor of tegen verschillende substellingen, de 52 aanwezigen in de zaal te bewegen om op zijn tribune te komen zitten.

De eerste substelling “... want testen vereist zoveel communicatie dat offshoring onmogelijk is” leidde al gelijk tot een mooie discussie.

Aftrap van Felipe: we beperken ons tot India, daar gaat meer dan 80% van de offshoring naar toe.

Hij baseert zich op het volgende rapport: “Offshoring in de Nederlandse ICT: Grenzeloze kansen?” dat hij ook later nog meermalen zou aanhalen (zie:

<http://www.rwi.nl/images/pdf/OffshoringICT.pdf> een echte aanrader!!! Het is 96 pagina's dik dus ook handig als je je verveelt op vakantie)

We kwamen er al snel achter dat we onderscheid moeten maken in de verschillende testsoorten, een systeemtest kan makkelijker in India dan een acceptatietest.

Indiërs kunnen onze requirements niet testen omdat die niet goed genoeg zijn, maar

wij zijn zelf al niet eens in staat zijn om goede requirements te krijgen als basis voor onze test, dus wat kun je hen verwijten?

Vanuit de zaal kwam de opmerking dat als je over je testproces gaat nadenken het sowieso al beter gaat, daar heb je geen offshoring voor nodig, je moet gewoon aan procesverbetering willen doen. Egbert bracht in dat communicatie met testtools net zo goed stroef gaat. En als je testen met tools afzet tegen testen met Indiërs dan kun je beter met Indiërs gaan testen want die kunnen nog nadenken tijdens de testuitvoering en dat kan een tool niet!

Bij de tweede substelling “... omdat Aziaten ons toch niet durven zeggen dat wij een fout gemaakt hebben” kwam de zaal goed los. “Ze durven best fouten te melden als je hen maar expliciet die opdracht geeft!” zei Jos. Vanuit de zaal kwam de opmerking dat communicatieproblemen niet aan de Aziaten ligt maar aan de geografische spreiding, hij zat bij een bedrijf met 2 vestigingen aan beide zijden van het spoor en daar liep de communicatie net zo belabberd als zou de ene in India gezeten hebben!!

“... omdat de bijkomende kosten hoger zijn dan de winst door lagere tarieven” was de derde stelling.

Jan Jaap haalde er (een van zijn vele) lijstjes met cijfers bij: De potentiële besparing door offshoren naar oost-europa is 56%, voor India geldt 75%, dus uitzicht op winst is er genoeg. Jeroen van der Veer bracht daar tegenin dat je heel goedkoop iets geleverd krijgt dat zoveel fouten bevat dat het herstellen alle winst teniet doet.

Felipe vulde aan dat de overheadkosten hier in Nederland onevenredig veel hoger zijn. Want zoals Jos inbracht moet je minimaal

discussiëren vanuit het idee dat we het “gevaar” wel kunnen afwenden. Maar kijk eens naar de geschiedenis. Dit soort ontwikkelingen zijn

discussiëren. “Die Indiërs lezen hun vakliteratuur zoals wij de Story lezen” aldus Jos, (waarop iemand in de zaal mompelde dat Indiërs dan dus blijkbaar alleen bij de kapper hun vakliteratuur lezen).



enige tijd als Europeaan in India je gezicht laten zien zodat de mensen daar weten met wie ze te maken hebben en kunnen wennen aan de eigenaardigheden van ons (en wij aan hen trouwens!!). Patrick Duisters merkte op dat de getallen van Jan Jaap er mooi uitzien maar snel verouderd raken omdat de lonen in India met 25% per jaar stijgen, ze prijzen zich vlot uit de markt. En dan? Offshoren naar China? “Och,” merkte een toeschouwer op, “het zal zo’n vaart niet lopen, het gebeurt nu ook nog steeds dat Engelsen hun werk naar Nederland offshoren, wij zijn tenslotte zo’n 25% goedkoper dan Engelsen”.

Felipe memoreerde ook nog het aantal van 100.000 ingenieurs dat elk jaar in India afstudeert. Hij vraagt zich af of die wel allemaal zo hoogwaardig zijn als ze ons willen laten denken. De zaal is “bang” dat ze inderdaad wel zo goed zijn en dus best ons werk over kunnen nemen.

Chris Noordam vond het tijd om ons eens over ons zelf te laten nadenken. We

onomkeerbaar. De Indiërs halen veel adviseurs uit Europa om “de kunst van ons over te nemen”. Wij kunnen maar beter bedenken hoe we met het fenomeen omgaan in plaats van het te willen voorkomen. Frank Stolker vulde daarop aan dat Indiase afgestudeerden veel gemotiveerder zijn dan de studenten die hij hier op de hogeschool aantreft. Hans van Loenhoud versterkte de ongerustheid nog wat door ons te waarschuwen dat de enorme Indische bedrijven zoals Tata Consultancy over niet al te lange tijd gewoon onze Europese bedrijven gaan overnemen! Wij moeten nieuwe samenwerkingsmodellen ontwikkelen!

Substelling 4 bracht pas echt leven in de brouwerij. Toen iedereen deze stelling “... omdat men daar niet met onze testmethoden en technieken kan omgaan” tot zich had laten doordringen was de “VOOR” tribune leeg en waren zelfs de staanplaatsen van het “TEGEN”-kamp overbelast. Daar viel dus weinig over te

Als afsluiting van de eerste ronde werd de hoofdstelling “Offshoren van testen levert niks op” in stemming gebracht. In de laatste debatronde stelde Felipe dat Offshoren op zich geen issue is, dat gaat gewoon gebeuren, maar het acceptatietesten zit zo dicht bij de klant, dat kun je niet offshoren.

Bij de uiteindelijke stemming zat 60% in het “Tegen” vak, 30% was “Voor” en 10% had geen mening.

Voor de pauze kondigde onze voorzitter Bob van de Burgt de



EuroSTAR prijsvraag aan. Tijdens de pauze kon iedereen nadenken over de vraag “waar wordt de volgende EuroSTAR gehouden?”. Onmiddellijk na de pauze heeft Bob met welwillende assistentie van Chris Noordam uit de deelnemers de winnaar van de prijsvraag getrokken. Marco van der Heide was de gelukkige die het ticket voor de EuroSTAR 2005 (in Kopenhagen!) in ontvangst kon

nemen.

En toen werden de posities ingenomen voor de tweede hoofdstelling van de avond:

“Testen is de enige betrouwbare IT activiteit”

Hans van Loenhoud reageerde hierop direct met de opmerking dat überhaupt geen enkele activiteit betrouwbaar kan zijn: “Een activiteit is zo betrouwbaar als de mens die hem uitvoert”.

Jeroen van der Veen reageerde dat testen niet de enige betrouwbare activiteit is. Later heeft Bart maar voorgesteld om het woord ENIGE weg te laten omdat dat de meningen nogal vertekent.

Tijd voor een substelling: “... omdat testen wel goed gepland en gebudgetteerd kan worden”

Algemene reactie uit de zaal: testen is goed te plannen en budgetteren, zij het dat het vaak zo is dat we pas echt goed kunnen plannen op het moment dat we al aan de testuitvoering toe zijn.

Hans Damen stelde dat vooral de ontwikkelactiviteiten goed gepland worden en dat testactiviteiten nu juist niet erg goed gepland worden. Volgens Patrick Duijsters heeft het projectmanagement nou eenmaal de traditie heeft om er altijd tijd vanaf te snoepen: “Hoelang heb je nodig? 6 weken? Oké, dan doen we het in 4 weken”. Als testmanager moet je het doen met de tijd die je kunt krijgen.

Wanneer we een terdege onderbouwing aan onze planning kunnen geven dan moet er volgens Jos van Rooijen wel een committent vanuit het management op volgen. Het is inmiddels best mogelijk om behoorlijk te plannen en te budgetteren,

Felipe haalt een voorbeeld aan waarbij het hele testtraject goed ingericht is en het zelfs mogelijk is om te voorspellen hoeveel fouten er nog in de software zitten.

Jos was van mening dat het vooral een communicatiekwesie is: een project doe je SAMEN en niet vanuit de wij en zij mentaliteit – je bent dus ook samen verantwoordelijk voor het halen van de projectplanning binnen het projectbudget.

Egbert Bouwman bracht in dat rivaliteit en polarisatie nu juist wel effectief kan zijn.

De zaal mengde zich nu flink in de discussie:

? Ontwikkelaars maken de fouten en kunnen van testers leren (zie extreme programming). Jan Jaap sloot daarbij aan door te verwijzen naar Test Driven Development, de ontwikkelaars gaan onze kennis toepassen!

? - Testen is wel te plannen volgens Heini Veneberg, maar de kwaliteit van de software die opgeleverd wordt om te testen niet en dat beïnvloedt de planningsterk. Als tester moet je dus de exit criteria zorgvuldig stellen, Rik Marselis stelde dat je duidelijk onderscheid moet maken in de acceptatiecriteria (is het systeem goed genoeg) en de voltooiingscriteria (hebben de testers hun werk goed gedaan). Het testproces kan best betrouwbaar zijn en is niet geheel afhankelijk van wat we opgeleverd krijgen.

? - Ontwikkeltrajecten kunnen nauwkeuriger gepland worden omdat daar geput kan worden uit talloze ervaringscijfers.

Voor testtrajecten bestaan er (nog) geen gedetailleerde ervaringscijfers.

Hans van Loenhoud: testen moet aan uitgespaarde faalkosten meer opleveren dan dat het testen zelf kost. Felipe vraagt zich af waarom testers nog zo weinig metrics hebben, ontwikkelaars houden allerlei data bij (FPA, etc). In de testwereld begint het pas de aandacht te krijgen om te weten wat de ROI is. Meten = weten, dus waarom meten we nog niet?

? - In de pre - Eurostar presentatie van Jens Pas ging het over het meten van het aantal opgeloste fouten als kwaliteitskenmerk. Dit is een schitterend voorbeeld van samenwerking tussen testers en ontwikkelaars.

Roland Mees trok de parallel naar de bouwwereld, daar werkt men met een post onvoorzien, plannen is nuttig maar het gaat er vooral om hoe je het proces bewaakt en dat je bij afwijkingen in de planning adequaat reageert en het meldt bij de belanghebbenden.

Tijd voor de volgende substelling:

“... omdat testers van nature geneigd zijn kwaliteit te leveren”

Wat genuanceerder: Testen heeft meer kans betrouwbaar te zijn omdat testers vanuit hun vak meer gefocust zijn op kwaliteit.

Jan Jaap: Testers staan meer open voor methodieken voor kwaliteitsverbetering dan ontwikkelaars. Waar testers elkaar graag reviewen, willen bouwers dit liever niet met als

argument dat ze ervaring genoeg hebben om iets volgens de specificaties te maken.

Henk van Dam stelt dat testers worden geboren met een gevoel voor kwaliteit!

Jos beweert dat ook bouwers best kwaliteit willen leveren.

Sven Borghers heeft de ervaring dat bouwers met gevoel voor kwaliteit al snel in het testen terecht komen.

Ine Lutterman voegt toe dat slechte software nog niet wil zeggen dat het aan de ontwikkelaars ligt; misschien hadden wij de requirements beter moeten reviewen en worden ontwikkelaars zo de dupe van het feit dat wij zelf slecht werk leveren?

Testers zijn net gewone mensen! volgens Hans van Loenhoud; Een auditor die de kwaliteit van een testtraject komt beoordelen vindt net zo goed fouten.

Jan Jaap vraagt zich af: Hoeveel bedrijven zitten er op TMM niveau 2 of hoger danwel TPI schaal 4 en hoger? Testers hebben een andere mentaliteit: de ontwikkelaar creëert, de tester valideert

Volgens Frank Stolker hebben testers van nature de neiging (en ook de rol) om anderen af te zeiken.

Als wij degenen zijn die kwaliteit leveren, waarom wordt een tester dan (qua salaris) toch vaak lager gewaardeerd dan een ontwikkelaar? Volgens Felipe zijn er maar weinig werkgevers die testers juist hoger betalen.

Bart werkt toe naar de volgende substelling met een mooie beeldspraak: Waarom kan een ontwikkelaar niet testen? Een ontwikkelaar test een snelweg: Hij loopt de weg recht af, constateert dat hij van

A naar B gekomen is en dus is de snelweg goed. Een tester test dezelfde snelweg: Hij loopt hier en daar naar de vangrail, schopt er tegen om te kijken of die goed is, speurt naar scheuren in het wegdek, kijkt hoe breed de vluchtstrook is, etc. Kortom, hij maakt allerlei uitstapjes naar alle kanten over de weg.

“... omdat testers transparant werken in tegenstelling tot de fuzzy werkende ontwikkelaars”

Deze stelling leidt tot een complete leegloop in het vak “VOOR”.

Volgens Jan Jaap is bouwen helemaal geen creatief proces, er moet gewoon gemaakt worden wat er gevraagd is en bovendien ook nog eens volgens vaste procedures. Maar door slechte input wordt bouwen vanzelf een creatief proces. Testen is pas creatief! - Teveel mensen in het testvak kennen geen methodieken en zijn niet in staat verantwoorde risicoanalyses te maken, van transparant werken is daardoor vaak geen sprake.

CONCLUSIE m.b.t. de (licht aangepaste) hoofdstelling “Testen is een betrouwbare IT-activiteit”

Chris Noordam vraagt zich af: Waarom willen wij als testers zo graag als “anders” gezien worden? Testers zijn eigenlijk gewoon zielige mensen: ontwikkelaars krijgen altijd meer budget en tijd dan wij, wij klagen altijd maar het kind van de rekening te zijn. Benader het vak nou eens positief, zoek de uitdagingen en ga eens gewoon gemotiveerd je werk doen! Maak het een dynamisch vak! Zie de uitdaging van de Globalisering! Nederlandse testers zijn de koopluï in de IT!

Testen is mensenwerk en dus nooit 100% betrouwbaar. Er is niemand in de zaal die nu met zekerheid aan kan geven hoeveel fouten er de komende 3 maanden in productie op gaan treden, dus er is nog wat te leren.

Voor wat betreft ons karakter valt er op te merken dat we misschien per definitie wel wat onbetrouwbaar moeten zijn om in staat te zijn onbetrouwbaarheden op te sporen en te herkennen ...

Bij de eindstemming is 80% VOOR de hoofdstelling, 10% is TEGEN en 10% heeft geen mening.

Om half tien togen we naar de bar om in een geanimeerde sfeer de discussie nog even voort te zetten. Tevreden zien we terug op deze avond, het is zeker voor herhaling vatbaar!!



LaQuSo

Door Henk Schimmel
h.p.schimmel@TUE.nl

Voor degenen die ons nog niet kennen. LaQuSo, Laboratory for Quality Software, is het researchinstituut op het gebied van verificatie en validatie van software systemen. TestNet en LaQuSo hebben de intentie uitgesproken om te gaan samenwerken. Dit betekent o.a. dat LaQuSo bij zal dragen aan de evenementen van TestNet en dat leden van TestNet toegang krijgen tot evenementen en faciliteiten van LaQuSo. Aan het voorjaarsevenement van TestNet draagt Prof. dr. K. van Hee bij en leden van TestNet hebben vrij toegang tot het VVSS symposium op 24 november 2005. Zie voor de programma -outline de website www.laquso.com en de Call for Presentations.

Samenwerking universiteiten in LaQuSo

LaQuSo is per 1 juni 2005 een gezamenlijke activiteit van Technische Universiteit Eindhoven en Radboud Universiteit Nijmegen. De Colleges van Bestuur van beide universiteiten gaan binnenkort over tot ondertekening van het samenwerkingscontract. Door de samenwerking hebben wij nu 2 vestigingen, neemt de omvang met 50% toe en nemen nu 14 leerstoelen met hun onderzoeksgroep deel in LaQuSo. De samenwerking versterkt in hoge mate de kennis en de onderzoekscapaciteit in testen en security alsmede toolontwikkeling.

Case Study Methodology

Een van de doelen is het komen tot certificeerbaarheid van software producten. De route om dat te bereiken is een combinatie van experimenten in de praktijk (case studies) en onderzoek. De thema's zijn requirements analyse, architectuur analyse, code analyse, test t executie, security, performance analyse en usability. Een eerste globaal overzicht om tot een diagnose te komen leidend tot een certificaat alsmede de toe te passen methoden, technieken en tools is kort beschreven in een A5-boekje "Case Study Methodology". TestNet leden kunnen dit boekje gratis verkrijgen.


Werkgroepen

LaQuSo Nijmegen start o.l.v. Marko van Eekelen in juni de werkgroep "Software Kwaliteit" onder het Platform voor Productsoftware www.productsoftware.nl.

Bij de Nesma wordt in samenwerking met LaQuSo een werkgroep "Testmetrieken" door Henry Peters van DataCase opgestart.

Testtools

In juni komt het rapport over testtools beschikbaar. Dit rapport beschrijft een classificatie van tools. Na de presentatie van dit rapport wordt een inventarisatierapport van beschikbare tools inclusief factsheets gerealiseerd. Dit rapport inclusief ondersteuning van tool selectie komt ook op onze website.

Indien er belangstelling is voor een werkgroep testtools dan wil LaQuSo daarin deelnemen en de werkgroep faciliteren mede omdat vele academische en commerciële testtools bij ons operationeel zijn. 

5 vragen aan Jaap de Roos

Door Jaap de Roos

Vraag: "Ik vind testen een leuk vak want"

Antwoord: "Ik vind testen een leuk vak omdat het een essentieel onderdeel is binnen een project. Samen met een aantal andere aspecten vormt het testen de kwaliteitswaarborging van het op te leveren informatiesysteem.

Het zorgen voor een goede afstemming tussen de vele betrokken partijen rondom het project en het behalen van een goed eindresultaat zijn zaken die steeds een nieuwe uitdaging vormen voor mij als testconsultant."

Vraag: "Het grootste misverstand over testen is.."

Antwoord: "Het grootste misverstand over testen is, dat het geen professioneel beroep

is. Als testconsultant heb ik ervaren dat gestructureerd testen een toegevoegde waarde heeft voor het project.

Ik heb gemerkt dat organisaties vaak vooraf denken dat ze goed testen. Na afloop van een project, waarbij professionele testers de testen hebben georganiseerd, komen ze er daadwerkelijk pas achter wat het belang is van een gestructureerde test en wat het heeft opgeleverd.

Er zijn organisaties die denken dat testen pas aan het einde van een ontwikkeltraject kan plaatsvinden. Ze zullen snel van gedachten veranderen als ze zich realiseren dat testen vanaf het beginstadium nog meer kosten kan besparen.

Het is wel degelijk een professioneel beroep!"

Vraag: "Over 5 jaar zie ik mijzelf in de functie van..."

Antwoord: "Tussen nu en 5 jaar zie ik voldoende uitdaging in het begeleiden en managen van testtrajecten. Uiteindelijk wil ik doorgroeien naar een functie binnen projectmanagement of procesmanagement. Kennis van kwaliteitszorg en testen is volgens mij een groot voordeel in een projectomgeving. Het is van groot belang om kwaliteitszorg en testen in te voeren voor het gehele project.



Dat is de reden waarom ik als

projectmanager of procesmanager zal zorgdragen voor een vroegtijdige

betrokkenheid van testteams.”

Vraag: "Een tester moet zeker beschikken over de vaardigheid of kennis om..."

Antwoord: "Een tester moet zeker beschikken over de vaardigheid om steeds weer een juiste balans te vinden tussen de theorie en praktijk. Hiermee bedoel ik dat een tester niet alleen voldoende kennis over testmethodieken en testtechnieken moet hebben, maar hij/zij moet die ook goed kunnen toepassen. In de praktijk moet soms pragmatisch worden omgegaan met de aangeleerde theorie. De theorie moet ondersteunend zijn in praktijk en geen obstakel vormen.”

Vraag: "Ik hoop dat in de toekomst... .., omdat..."

Antwoord: "Ik hoop dat in de toekomst de nadruk meer komt te liggen op Reviews en Inspecties. Ik heb gemerkt dat Reviews en Inspecties nog niet voldoende aandacht krijgen binnen een project. Op dit gebied zijn veel zaken voor verbetering vatbaar. Nu wordt er in het testvak nog veel nadruk gelegd op de testuitvoering en de gebruikte Blackbox- en Whitebox technieken.

Vraag: "Ik geef de vraag door aan..., omdat..."

Antwoord: "Ik geef de vraag door aan Suresh Goerdin van LogicaCMG. Met hem heb ik drie jaar lang niet alleen professioneel, maar ook met veel plezier samengewerkt.”



Het vakidoom

Door Jos van Rooyen
jos.van.rooyen@logiacmg.com

Testers en mensen van de business begrijpen elkaar vaak niet. Stel de volgende situatie voor: een testmanager staat aan het begin van zijn project en wil gestructureerd zijn project gaan uitvoeren. Een van de zaken die de testmanager nodig heeft is een teststrategie. Om de strategie te kunnen bepalen belegt hij een workshop met zijn stakeholders. Om goed beslagen ten ijs te komen heeft de testmanager zich tot in detail voorbereid. Vragenlijsten zijn opgesteld, beschikbare documentatie is grondig doorgelezen, met een aantal applicatiebeheerders is uitgebreid gesproken. Kortom het kan gewoon niet mis gaan!

Vol goede moed begint hij met de workshop. De eerste vraag wordt aan de opdrachtgever gesteld: Wat moet er van het kwaliteitsattribuut leerbaarheid getest worden voor module A? “Zullen we de rekenmodule syntactisch testen?” is een vraag die de accountant gesteld krijgt.

De stakeholders kijken elkaar niet begrijpend aan en zijn direct het spoor volledig bijster. Ze proberen zich een beeld te vormen van de vragen en geven zo goed en kwaad als het kan een antwoord. De testmanager is verbaasd over het antwoord en snapt op zijn beurt het antwoord niet. De vragen zijn toch duidelijk? Waarom een dergelijk vaag of ontwijkend antwoord? Zo sleept de workshop zich voort. Na twee uur beëindigt de testmanager de workshop. De stakeholders gaan weg met een slecht gevoel. Wat was nu het doel van deze exercitie? Wat voor

soort systeem krijg ik dadelijk? Dit slechte gevoel zal weinig vertrouwen geven. De testmanager zit met hetzelfde gevoel. De input van de stakeholders is onduidelijk, waardoor de testdoelen onduidelijk zijn, of gebleven. Kortom een en al onduidelijkheid. Wordt hier een uitzonderlijke situatie geschetst? Helaas niet. In mijn rol als testadviseur kom ik het regelmatig tegen. Wat is de oorzaak van deze problematiek?

Ieder beroep heeft zijn eigen taal. De timmerman praat over: “We zagen er even een plankje in”. Hij bedoelt dan: we hangen de schappen van de kast even op! Zo ook wij als testers. Iedereen weet dat ons vak de laatste jaren zich enorm heeft ontwikkeld. Daarbij is ook het aantal begrippen en termen toegenomen. Bij ieder seminar worden er nieuwe begrippen geïntroduceerd door de geachte sprekers. Bovendien kan de betekenis van een bestaand begrip verschuiven. Daar ligt de oorzaak van het probleem van onze testmanager. We zijn met zijn allen zo bezig om te laten zien dat we ons vak beheersen dat we de klanten, waarvoor we het allemaal doen, vergeten. Onze stakeholders begrijpen kreten als ‘leerbaarheid’ en ‘het syntactisch testen van een rekenmodule’ niet. De stakeholders denken in termen als debet en credit. Als testers moeten we in staat zijn om de taal van onze gesprekspartner te begrijpen en te leren spreken. De informatie die aldus verkregen wordt kan dan door ons vertaald worden naar ons eigen vakjargon. Dit vertalen van jargon naar de taal van de klant en omgekeerd

geldt niet alleen voor onze ongelukkige testmanager maar voor iedere rol die in het vakgebied wordt onderscheiden.

Op het moment dat je in staat bent te denken in de wereld van de stakeholder zal de hiervoor genoemde workshop veel meer resultaat opleveren. De doelen die bereikt moeten worden zijn helder en scherp uitgekristalliseerd.

Bereik je dit zomaar? Het antwoord is nee. Als tester moet je er aan werken om je deze vaardigheden eigen te maken en daardoor je (test)bagage nog verder te vergroten. De vraag is natuurlijk hoe je leert denken in de taal van de stakeholder. Het staat buiten kijf dat je in een aantal gevallen nooit het gedetailleerde niveau van de stakeholder kunt en moet willen bereiken. Maar wat dan? Hier volgen een aantal handvaten.

Het klinkt als een open deur, maar verdiep je bijvoorbeeld voor het opstellen van de teststrategie in de bedrijfstak, klant en project. Probeer te achterhalen wat de bedrijfsdoelstellingen zijn. Waarom moet het project worden uitgevoerd? Wat draagt het project bij aan de bedrijfsdoelstellingen. Je krijgt dan een idee van wat er getest zou moeten worden. In het voorbeeld werd leerbaarheid genoemd. Indien je de indruk krijgt dat leerbaarheid een testonderwerp is, moet je voor jezelf vragen definiëren. Hierdoor kun je er voor jezelf achter komen of leerbaarheid echt wel zo belangrijk is dat er aandacht aan moet worden besteed. Voorbeelden van

vragen zijn: welk type gebruiker gaat het systeem gebruiken? Is het een nieuw systeem? Wat zijn de specifieke kenmerken van het systeem? Dit zijn voorbeelden van vragen waarmee achterhaald kan worden of leerbaarheid een testonderwerp is. Inmiddels zijn er verschillende tools en checklists beschikbaar die de testmanager kunnen ondersteunen bij het proces van bepalen wat nu wel en wat niet van belang is.

Een andere mogelijkheid is het uitbreiden van de aanwezige basiskennis door het volgen van specifieke branchecursussen. Voor verschillende branches zijn cursussen beschikbaar waarmee in redelijke korte tijd een goed inzicht verkregen kan worden in de bedrijfstakspecifieke materie. Met behulp van deze kennis kan de testmanager dan een complete en efficiënte teststrategie ontwikkelen.

Compleet in de zin van met kennis van zaken in de bedrijfstak en efficiënt in termen van kort, krachtig en de juiste focus in testen aangebracht.

Zo blijkt dat de testmanager kennis nodig heeft van verschillende gebieden. Niet alleen testkennis, maar ook van sociale vaardigheden, ict-kennis en materie-kennis. Op het moment dat de testmanager in staat is te schakelen tussen de materie en de vakinhoudelijke testkennis, dan functioneert de testmanager echt als een bruggenbouwer tussen de business en het testteam en zullen de resultaten van het testproject verbeteren en beter geaccepteerd worden.

Jos van Rooyen is consultant bij LogicaCMG en schrijft deze column op persoonlijke titel.



Nieuw TestNet-lid stelt zichzelf voor

Door Liske van Poelgeest

Naam:

Liske van Poelgeest



Leeftijd:

26

Welke testrol / -functie heb je?

Ik ben werkzaam bij Huxley Associates als recruitment consultant gespecialiseerd in Testing en Quality Assurance.

Waarom ben je lid geworden van TestNet?

Ik ben lid geworden van TestNet omdat ik graag op de hoogte blijf van ontwikkelingen binnen het testvak.

Heb je een bewuste keuze gemaakt voor het testvak, of ben je er ingerold?

Ik heb een bewuste keuze gemaakt voor de bemiddeling van mensen binnen het testvak. Deze keuze is gebaseerd op mijn persoonlijkheid. Ik wil en verwacht hoge kwaliteit van mijn werk en werkomgeving. In de gesprekken met testers herken ik deze verwachting.

Test tools expensive? Try to look for alternative

Door Sander Stevens
sander.stevens@techtest.nl

About the author:

Sander Stevens is working in the world of software testing for over 8 years now of which 5 years in a hand-on test manager role. He has a lot of experience with all kinds of test tools. Last year he started his own company (TechTest) to offer his services as an independent test consultant to the market.

Do you recognize the following quote?

"Testers desire to automate software testing as much as possible. But using the commercial tools is expensive. It will pay back the investment only if the automated test scripts are reused frequently," [Kanglin Li, Palo Alto, Calif]

Test automation is the magic word these days. But there is a price to pay. Commercial tools can be very expensive as stated in the above quote. And most of the times this is the reason why companies don't start with automation of their test environment. Pity, because there are a lot of tools out there. Free of charge! In this article I will discuss three of those tools.

Tool	JMeter
Manufacturer	Apache
Where to download	http://jakarta.apache.org/jmeter/usermanual/index.html
Mailing list	jmeter-user@jakarta.apache.org
Remarks	Open source functional and performance test tool

JMeter from Apache can be used for functional testing and to measure performance. XML, HTTP, SOAP, LDAP, FTP, etc. Everything in the web services area can be tested with JMeter. The tool is a 100% pure Java desktop application and is open source.

The principle of JMeter is very simple. If you want to test e.g. a SOAP interface layer, all you basically need is the URL and SOAP request. Starting with that you can build your test plan. And this can be as fancy as you want. Using variables, counters, parameters, CSV files, loops, logs, etc. There are almost no limits in designing your test and making it as maintainable as possible.

Another big advantage of JMeter: open source. You can download the source and make modifications to it if you like. Also direct contact with the developers through a mailing list is very handy. Conclusion: Need to test your web service? Both performance and functional testing? Have a look at JMeter. It is free, very intuitive, has all the possibilities you need to automate your work.

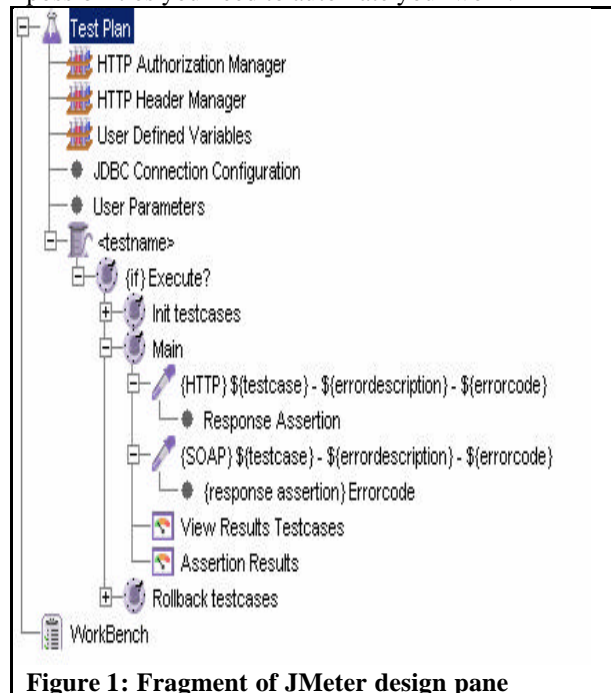


Figure 1: Fragment of JMeter design pane

Tool	Badboy
Manufacturer	Badboy Software
Where to download	http://www.badboy.com.au/
Remarks	Record & Playback tool websites recording

Imagine you need to test your website and want to automate it. You could use JMeter for it, but the only downside of JMeter is that it doesn't have record & playback functionality. Badboy is the solution. Record the flow in your website, export the recording to a JMeter file, modify it to your needs and use JMeter to test the performance of your site.

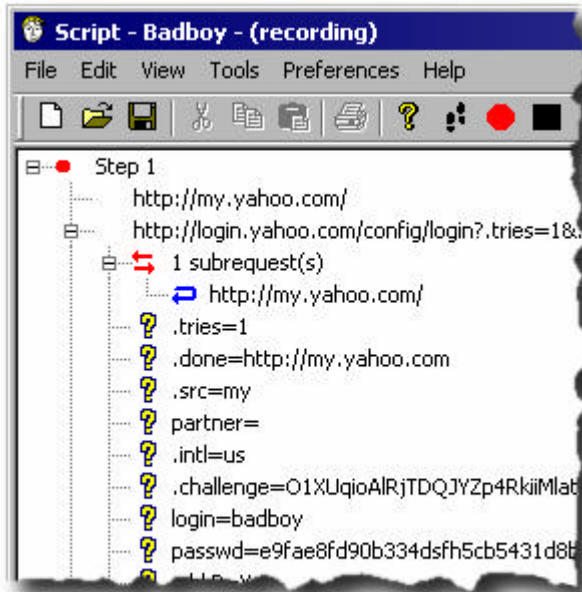


Figure 2: Fragment Badboy interface

But also besides the JMeter export function; Badboy is a good tool to use. Testing web sites can be very hard. Badboy can handle dynamic environments, CGI parameters, redirects, frames etc. Badboy is the debugger for your web browser.

After the recording you can modify the script and make use of variables and use excel sheets with all your test cases as your input. Functional testing your websites is one thing you can do with Badboy, but think of something like making life easy by automating steps you need to perform over and over again in your test cycle.

Tool	AutoIT
Manufacturer	AutoIT
Where to download	http://www.autoitscript.com/autoit3/
Remarks	Automation tool for repetitive tasks on the PC



If you are tired of all those repea

ting tasks while doing your job, you should have a look at AutoIT. AutoIT is a basic like scripting language that can be used for automating windows actions, keystrokes and mouse movements.

AutoIT is all about scripting. Create a basic like script, save it on your desktop, double click it and AutoIT will perform the action(s) for you. Starting applications interact directly with controls on a window, simulating keystrokes, etc. It can all be done by AutoIT. You can even turn your script into an executable and/or assign a short-cut to it.

A very simple example script could be something like this:

```

; Opens Notepad, types in some
text and then quits.

; Run Notepad
Run("notepad.exe")

; Wait for Notepad become active
WinWaitActive("Untitled -
Notepad")

; Now that Notepad is active type
some special characters
Send("Sending special
characters:{ENTER 2}")
Send("!^+#", 1)
Send("{ENTER}{ENTER}Finished")
; Finished!
    
```

After running the above script, Notepad will be opened, some special characters will be entered and the word 'Finished' will be typed. An addition to the script could be that the file will be saved and notepad will be closed.

Conclusion:

Commercial tools are expensive and often a reason not to automate. But there are alternatives available. Very good tools, most of the time developed by creative people, with the functionality you are looking for to do the job. This article gives three examples, but you can find many more on the internet. Just Google for the words 'free test tools' and thousands of pages will appear.

Have a look at the following links for more information about free test tools:

- <http://www.softwareqatest.com/qatweb1.html>
- <http://www.testingfaqs.org/>
- <http://tejasconsulting.com/DFWUUG/freewaretools.html>
- <http://www.opensourcetesting.org/functional.php>

Evenementen

PSQT West

PLAATS LAS VEGAS
 GEBOUW IMPERIAL PALACE
 HOTEL
 DATUM 2 – 6 MEI
 TIJD
Belangrijk :
www.psqconference.com/2005west/

Embedded Software Quality

PLAATS AMSTERDAM
 GEBOUW CENTRUM VOOR
 WISKUNDE EN
 INFORMATICA
 KRUISLAAN 413
 DATUM 31 AUGUSTUS
 TIJD 13.30 – 20.00 UUR
Belangrijk : Dit boeiende symposium is voor leden van TestNet gratis toegankelijk. Aanmelding is wel verplicht via:
evenementen@testnet.org
 (vermeld je lidnummer)

Better Software Conference & Expo

PLAATS SAN FRANCISCO
 GEBOUW HYAT REGENCY SAN
 FRANCISCO AIRPORT
 DATUM 19 – 22 SEPTEMBER
 TIJD
Belangrijk :
www.sqe.com/bettersoftwareconf

Thema-avond Usability testen (onder voorbehoud)

PLAATS
 GEBOUW BIJ NOLDUS
 DATUM 22 SEPTEMBER
 TIJD
Belangrijk :
evenementen@testnet.org

Spider conferentie: Samenwerken in complexe projecten

PLAATS GORINCHEM
 GEBOUW CONGRESCENTRUM
 EVENEMENTENHAL
 DATUM 22 SEPTEMBER
 TIJD 9.30 – 14.00 UUR
Belangrijk :

Najaarsevenement TestNet

PLAATS
 GEBOUW
 DATUM 2 NOVEMBER
 TIJD
Belangrijk :
evenementen@testnet.org

Symposium VVSS (in samenwerking met Laquso)

PLAATS
 GEBOUW
 DATUM 24 NOVEMBER
 TIJD
Belangrijk :
 Verification and Validation (V&V) of Software Systems is a symposium launched by the Laboratory for Quality Software (LaQuSo) to exchange experience about methods and techniques for V&V among software testing experts, quality assurance practitioners and formal methods researchers

Thema-avond Common Criteria Testen (onder voorbehoud)

PLAATS NIEUWEGEIN
 GEBOUW NBC
 DATUM 15 DECEMBER
 TIJD 18.00 – 21.30
Belangrijk :
 Avond over het thema "Common Criteria" een ontwikkeling die door TNO onder de aandacht wordt gebracht
evenementen@testnet.org

Colofon

TESTNET BESTUUR

Bob van de Burtg Voorzitter
 Vice-voorzitter
 Secretaris
 Hans van Loenhoud Ledenadministratie
 2e penningmeester
 Marktverkenning
 Han Toan Lim Penningneester
 Meile Posthuma Informatievoorziening en beheer
 Evenementen & Thema-avonden
 Michiel Vroon

TESTNET MARKTVERKENNING

Hans van Loenhoud a.i. (T)

TESTNET WEB

Meile Posthuma (T)
 Wim Leunen

TESTNET NIEUWS

Meile Posthuma (T)
 Milo van der Kruis
 Hein Baan
 Johan Vink
 Marco Jansen van Doorn
 E-mail: mn@testnet.org

TESTNET EVENEMENT & THEMA

Michiel Vroon (T)
 Rik Marselis
 Cees Dulfer
 Ine Lutterman-Baars
 Bart Knaack,
 Guido Dulos
 E-mail: cie-ce@testnet.org (algemeen)
 E-mail: evenementen@testnet.org (aanmelden)

TESTNET LID WORDEN

U kunt lid worden door een e-mail te sturen naar de ledenadministratie of door op onze Internet site het on-line registratieformulier in te vullen.
 Internet site: www.testnet.org

TESTNET LEDENADMINISTRATIE

Hans van Loenhoud
 E-mail: ledenadministratie@testnet.org

TESTNET NIEUWS[®]

TestNet Nieuws verschijnt eenmaal per kwartaal. Kopij aanleveren per e-mail aan de redactie
 Het is niet toegestaan om de nieuwsbrief of delen eruit zonder bronvermelding over te nemen.

Legenda: (T) = Trekker aandachtsgebied